

Studie en onderzoek voor kennisverwerving

Zie Showroom van Buildwise-projecten - [Alle projecten van Buildwise](#)

Het werkprogramma 2025 van het Technisch Comité **Schrijnwerk** bevat 4 hoofdthema's: **Buitenschrijnwerk** (ramen – plaatsing en eisen), **houtbouw**, **trappen** en **buitenafwerkingen** (gevelbekledingen en terrassen).

1. Buitenschrijnwerk – Houten, aluminium en pvc-ramen – Plaatsing, prestaties en evoluties

Door de evolutie van energieprestaties en bouwsystemen is het noodzakelijk om de aanbevelingen voor de plaatsing van buitenschrijnwerk te herzien en uit te breiden. Een integrale, technische benadering is essentieel waarbij door middel van duidelijke richtlijnen een praktisch antwoord wordt geboden op de uitdagingen waar de schrijnwerker voor staat.

Het normatieve en wetgevende kader, inclusief de wijzigingen in regelgeving en de CE-markering van ramen, spelen een centrale rol in de behoeften van schrijnwerkers. De schrijnwerker vraagt om duidelijke begeleiding bij het tot stand komen van een CE-markering voor zijn ramen. Bovendien kampt hij met een zoektocht naar nieuwe uitvoeringswijzen, materialen en behandelingen die het gevolg zijn van verstrenging op het gebied van milieu en duurzaamheid en in het bijzonder het gebruik van gevaarlijke stoffen. Ook de impact van klimaatgerelateerde uitdagingen zoals overstromingen en oververhitting dringen aan om het uitwerken van pasklare antwoorden.

Behoeften van de sector en verwachte impact

1. De documenten over de plaatsing van buitenschrijnwerk bijwerken en uitbreiden
 2. Een kader opstellen voor de eisen die aan buitenschrijnwerk worden gesteld en ondersteuning bieden op het gebied van de CE-markering van (houten) ramen
 3. Hoe de prestaties van houten buitenschrijnwerk bepalen en valideren?
 4. Nood aan conforme bouwdetails voor de aansluiting van ramen met de ruwbouw (traditioneel, ETICS, houtbouw, ...)
 5. Tool voor het opstellen van 'TV-conforme' prijsoffertes en het berekenen van de kostprijs voor het plaatsen van schrijnwerk
 6. Nieuwe materialen voor houten schrijnwerk identificeren en valideren
- **Schrijnwerkers beheersen de aandachtspunten waardoor ze een goede uitvoering van de ramen, en in het bijzonder de aansluiting met de ruwbouw, kunnen bieden**

- Schrijnwerkers en ontwerpers zijn vertrouwd met de normatieve eisen en kunnen deze bepalen in functie van de projectomstandigheden
- Schrijnwerkers beschikken over duidelijke en praktische informatie voor de CE-markering van hun (houten) ramen
- Schrijnwerkers geven hun klanten een prijsofferte die gebaseerd is op de voorschriften van de TV's van Buildwise

Deliverables en timing

Type	Specificatie	Timing
TV	Plaatsing van schrijnwerk – Houten ramen in ETICS	2025
TV	Plaatsing van schrijnwerk – Aluminium en pvc-ramen in ETICS	2026
TV	Plaatsing van schrijnwerk – Ramen in houtbouw	2027+
TV	Onderhoud van afwerking van buitenschrijnwerk	2027+
Tool	Tool voor de berekening van de Uw-waarde van vensters	2025
Artikel	Akoestische lekken bij vensteraansluitingen in ETICS	2025/Q1
Artikel	Chemische en thermische behandeling van hout	2025/Q1
Artikel	Inbraakwerendheid van beglazing	2025/Q1
Artikel	CE-markering van houten ramen	2025/Q2
Lang artikel	CE-markering van houten ramen	2025/Q3
Lang artikel (interactief)	Veiligheidsbeglazing voor buitenschrijnwerk	2025/Q4
Artikel	Lijst met houtsoorten voor buitenschrijnwerk (onderzoek PMEBois)	2025/Q2
Artikel, databank	Impact van overstromingen op buitenschrijnwerk (onderzoek FLOOD Bouwen en renoveren in overstromingsgevoelige gebieden)	2025
Norm	Update van de technische clausules voor houten schrijnwerk (houtsoorten, gebreken, behandelingen van hout en kwaliteit van de verbindingen)	2025
Artikel	Innovatieve oplossingen ter verbetering van de aansluiting van het buitenschrijnwerk met ETICS	2025/Q3
Communicatie campagne	Praktijkaanpak voor de CE-markering van houten schrijnwerk	2025/Q2

2. Houtbouw en biogebaseerde (isolatie)materialen

De opkomst van biogebaseerde materialen en de ontwikkeling van houtbouw (houtskelet en CLT, *Cross Laminated Timber* - kruislaaghout) vragen om systeemspecifieke regels met aandacht voor het gebruik van nieuwe materialen. Daarvan maken specifieke vereisten zoals akoestiek en brand deel uit.

Behoeften van de sector en verwachte impact

1. Nood aan een referentiekader (regels van de goede praktijk) voor houtskeletbouw
2. Duidelijk kader voor het ontwerp en de uitvoering van houtskeletbouw
3. Nood aan meer gedetailleerde gegevens voor de uitvoering van biogebaseerde materialen
4. Referentiedetails Houtbouw CLT, palen-balken en skelet
5. Technische oplossingen voor renovatie

6. Uitdagingen van de houtbouw in combinatie met brandveiligheid

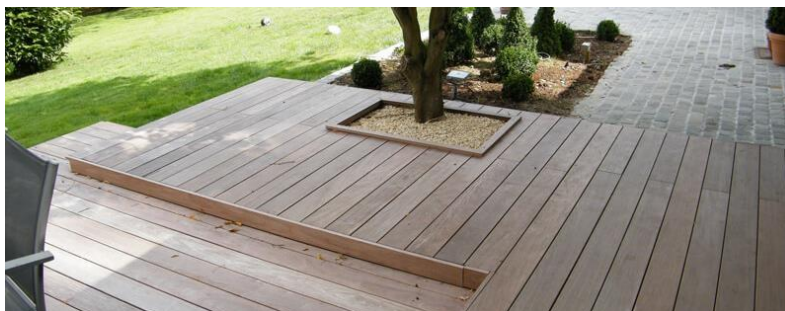
- **Uniek referentiekader voor de sector van de houtbouw, bepaling van de regels van de kunst om bouwproblemen op de werf te beperken, toenemend gebruik van biogebaseerde materialen volgens de beoogde toepassing.**
- **Houtbouwers en ontwerpers baseren zich op een uniek referentiekader voor de sector van de houtskeletbouw**
- **Deze regels van de kunst en bouwdetails maken het mogelijk om bouwproblemen in de houtbouw (skelet en CLT) te beperken**
- **De sector heeft een betere kennis en beheersing van de aandachtspunten voor een goede uitvoering van biogebaseerde materialen volgens de beoogde toepassing**
- **De update van richtlijnen om tegemoet te treden aan de eisen op gebied van brand en akoestiek voor houtbouw**

Deliverables en timing

Type	Specificatie	Timing
Artikel/Praktische gids	Dimensionering van houten structuren + aanpassing nieuwe EC 5	2025/2026
TV	Ontwerpgids voor CLT-constructies	2027
IP	Optopping in houtbouw - detaillering	2026
Details	Bouwdetails CLT-constructie	2025

3. Buitenaferkingen: houten terrassen en gevelbekledingen

Wat betreft buitenaferkingen heeft het Technisch Comité Schrijnwerk twee prioritaire behoeften op de agenda gezet: duidelijke richtlijnen met betrekking tot **houten buitenterassen** om de kwaliteit van de uitvoering te verbeteren en het **gebruik van houten gevelbekledingen** die beantwoorden aan de eisen op het gebied van brandveiligheid.

Behoeften van de sector en verwachte impact

1. Een betere kennis van het gedrag in de tijd van houten buitenterassen , vooral op het vlak van materialen (bevestigingswijze, afstandhouders, afwerkingsproducten, houtsoorten, afstand tussen planken, ventilatiewijze)
 2. Regels van goed vakmanschap voor het ontwerp en de uitvoering van houten buitenterassen, met selectiecriteria volgens de voorziene configuraties en de gebruikte materialen
 3. Plaatsingstechniek voor gevelbekledingen en terrassen om hoge prestaties te behalen
 4. Essentiële parameters die het brandgedrag (brandreactie) van houten gevelbekledingen beïnvloeden
- **Schrijnwerkers en ontwerpers zullen zich op een nieuw uniek referentiekader baseren, dat vandaag in België niet bestaat, voor het ontwerpen en uitvoeren van houten terrassen**

- De sector wordt in de uitvoering van houten gevelbekledingen niet gehinderd dankzij praktische oplossingen die voldoen aan de wettelijke brandvoorschriften voor laagbouw

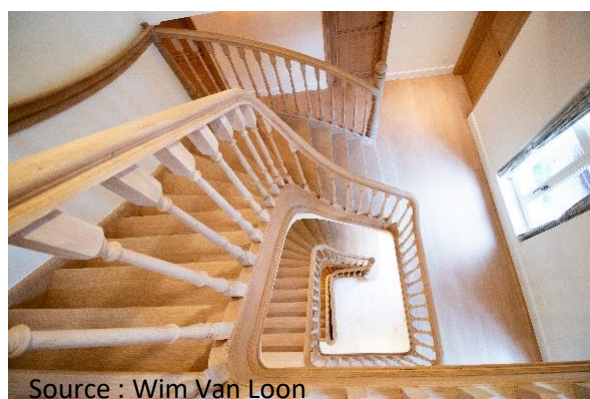
Deliverables en timing

Type	Specificatie	Timing
Artikel	Gedrag in de tijd van houten terrassen (veroudering, invloed van verschillende parameters)	2025
TV	Ontwerp en uitvoering van houten terrassen	2027+
TV	Brandveiligheid van gevels - Deel 3 Geventileerde gevels / Houtskeletbouw	2027

4. Trappen

Behoeften van de sector en verwachte impact

Door de evolutie van de ontwerptechnieken, de behoeften van de gebruikers en de normen, met name wat toegankelijkheid betreft, is het noodzakelijk dat de referentiedocumenten voor de uitvoering en het ontwerp van trappen bijgewerkt worden. De TV 198, 'Houten trappen' (1995) is meer dan 25 jaar oud, waardoor ze gedeeltelijk achterhaald is, en grotendeels geactualiseerd moet worden.

Source : Wim Van Loon

- Schrijnwerkers en ontwerpers baseren zich op een uniek en actueel referentiekader voor het ontwerpen en uitvoeren van trappen

Deliverables en timing

Type	Specificatie	Timing
TV	Herziening van TV 198 – Houten trappen	2026
Animaties	Ondersteunende animaties van de verdrrijving van trap treden	2025/Q2

Valorisatieplan voor de sector

Webinars, opleidingen en informatieavonden, databank 'bouwdetails', uitgave van publicaties in tijdschriften van partners (Embuild, FWMB en Schrijnwerkers, Bouwunie, ...)

Toekomstige thema's waarover het TC zich buigt/zal buigen

In de sector is er nood aan het ontwerpen en uitvoeren van demonteerbare en circulaire schrijnwerkelementen. Geïndustrialiseerde oplossingen worden ontwikkeld om de renovatie te vereenvoudigen.

Actieve werkgroepen in 2025

Type	Titel	Doelstelling
Technisch Comité	Schrijnwerk-Menuiserie	Aansturing en opvolging van BW-acties op het gebied van schrijnwerk Serie TV's over de plaatsing van buitenschrijnwerk
Werkgroep	Trappen	Herziening TV 198, 'Houten trappen'
Werkgroep	CLT	Opstellen van de TV "CLT"
Werkgroep	Onderhoud van buitenschrijnwerk	Opstellen van de TV "Onderhoud van houten buitenschrijnwerk".

 Buildwise

